

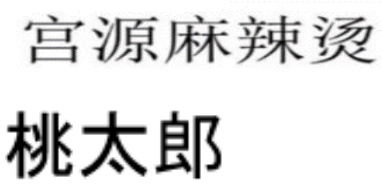
Từ chối nhãn hiệu chữ tiếng Trung Quốc tại Việt Nam: Lỗi hồng pháp lý hay quy định đã lỗi thời?

Trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế sâu rộng và sự phát triển không ngừng của hoạt động thương mại xuyên biên giới, bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ, đặc biệt là nhãn hiệu, đóng vai trò như một nền tảng pháp lý không thể thiếu. Tuy nhiên, tại Việt Nam, quy định về việc đăng ký nhãn hiệu bằng chữ viết nước ngoài, đặc biệt là các ngôn ngữ không thuộc hệ chữ Latinh như tiếng Trung Quốc, tiếng Hàn Quốc, tiếng Nhật Bản... vẫn còn là một điểm gây tranh luận và cần được xem xét lại. Đã đến lúc cần nhìn nhận vấn đề này một cách cởi mở hơn, hướng tới việc chấp nhận và bảo hộ nhãn hiệu chữ Tiếng Trung Quốc và các ngôn ngữ tương tự tại Việt Nam.

KENFOX IP & Law Office cung cấp các phân tích về bối cảnh [từ chối nhãn hiệu](#) tiếng Trung Quốc và nhãn hiệu được cấu thành từ ngôn ngữ không thuộc hệ Latinh và các nhận định liên quan đến quy định này trong Luật SHTT của Việt Nam.

Từ chối nhãn hiệu cấu thành từ ngôn ngữ không thuộc hệ Latinh: Đây là nguyên nhân?

Theo quy định hiện hành của pháp luật Việt Nam về sở hữu trí tuệ, nhãn hiệu chỉ bao gồm các ký tự không thuộc hệ chữ Latinh – chẳng hạn như chữ Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Ả Rập... được xếp vào hệ ngôn ngữ “*không thông dụng*” và có nguy cơ cao bị từ chối bảo hộ nếu nộp đơn dưới dạng độc lập mà không kèm theo yếu tố chữ Latinh hoặc hình ảnh có khả năng phân biệt. Căn cứ Điều 74.2(a) Luật Sở hữu trí tuệ 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2022), dấu hiệu bị xem là không có khả năng phân biệt nếu “*chữ cái, chữ thuộc ngôn ngữ không thông dụng*”. Trên thực tế, lý do chủ yếu dẫn đến việc từ chối bảo hộ là do các chuyên viên thẩm định tại Cục SHTT gặp khó khăn trong việc xác định cách phát âm, [ý nghĩa, và mức độ tương tự](#) của các ký tự xa lạ, ảnh hưởng trực tiếp đến việc đánh giá khả năng phân biệt và nguy cơ gây nhầm lẫn với các nhãn hiệu đã đăng ký.

Nhãn hiệu tiếng Trung Quốc bị từ chối bảo hộ	Nhãn hiệu tiếng Trung Quốc bị từ chối bảo hộ	Nhãn hiệu tiếng Trung phải kết hợp với chữ Latinh hoặc logo mới được bảo hộ
 (Đăng ký quốc tế số 1676018 chỉ định bảo hộ tại Việt Nam bị từ chối bảo hộ vì là nhãn hiệu chỉ thuần túy chữ Trung Quốc).		

Cần làm rõ, quy định này không phải là sự bài xích văn hóa hay hệ quả trực tiếp của những xung đột lịch sử. Bằng chứng là quy định này áp dụng chung cho tất cả các ngôn ngữ sử dụng chữ viết không thuộc hệ Latinh, bất kể quốc gia đó có mối quan hệ lịch sử hay chính trị như thế nào với Việt Nam. Ngôn ngữ của những người bạn thân thiết như Lào (chữ Lào), Campuchia (chữ Khmer) hay Nga (chữ Kirin) cũng thuộc diện này. Điều này cho thấy bản chất của sự từ chối bảo hộ nhãn hiệu cấu thành từ các ngôn ngữ không thuộc hệ Latinh nằm ở yếu tố kỹ thuật: sự khó khăn trong việc nhận biết và [thẩm định](#) đối với các hệ chữ viết khác.

Bảo hộ nhãn hiệu thuộc cấu thành từ ngôn ngữ không thuộc hệ Latinh: Nên hay không nên?

Tuy nhiên, nhìn nhận vấn đề này trong bối cảnh hiện tại và xu thế toàn cầu, quy định trên bộc lộ nhiều điểm hạn chế và không còn phù hợp:

- Thứ nhất, **sự thiếu nhất quán với thông lệ quốc tế và nguyên tắc có đi có lại**. Đây là điểm mâu thuẫn rõ nét nhất. Trong khi Việt Nam từ chối bảo hộ nhãn hiệu chỉ gồm chữ tiếng Trung Quốc, tiếng Hàn, tiếng Nhật..., thì hầu hết các đối tác kinh tế quan trọng và các quốc gia có hệ thống SHTT phát triển trong khu vực và trên thế giới như Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Singapore, Malaysia, Indonesia, Thái Lan... đều **sẵn sàng chấp nhận đăng ký và bảo hộ nhãn hiệu bằng tiếng Việt**. Sự

đối xử thiếu tương đồng này không chỉ đi ngược lại nguyên tắc bình đẳng và tôn trọng lẫn nhau trong quan hệ quốc tế, mà còn tạo ra một rào cản pháp lý đơn phương, làm suy yếu nguyên tắc có đi có lại trong bảo hộ SHTT. Việt Nam không thể kỳ vọng nhãn hiệu của mình được bảo hộ rộng rãi ở nước ngoài, trong khi lại từ chối nhãn hiệu của họ dựa trên một lý do mang tính hình thức và có thể khắc phục.

- Thứ hai, **gây khó khăn cho việc xây dựng và duy trì nhận diện thương hiệu toàn cầu.** Trong một thế giới phẳng, việc duy trì nhận diện thương hiệu nhất quán là yếu tố then chốt cho sự thành công. Một **thương hiệu** đã được công nhận rộng rãi trên thế giới bằng chữ viết gốc của họ sẽ gặp trở ngại đáng kể khi muốn vào thị trường Việt Nam mà vẫn giữ nguyên sự nhất quán đã xây dựng. Việc buộc họ phải thay đổi, thêm bớt yếu tố chỉ để đáp ứng yêu cầu đăng ký tại Việt Nam là bất hợp lý, tốn kém và làm giảm hiệu quả truyền thông thương hiệu. Điều này trực tiếp ảnh hưởng đến môi trường đầu tư, khiến Việt Nam kém hấp dẫn hơn trong mắt các nhà đầu tư từ các quốc gia sử dụng hệ chữ không Latinh.
- Thứ ba, **luận điểm về "ngôn ngữ không thông dụng" đã không còn vững chắc.** Cơ sở kỹ thuật ban đầu dựa trên sự hạn chế về năng lực nhận biết của đội ngũ thẩm định viên đang dần trở nên lỗi thời. Số lượng người Việt Nam học tập, sử dụng thành thạo các ngôn ngữ như tiếng Trung Quốc, tiếng Hàn Quốc, tiếng Nhật Bản... đang gia tăng nhanh chóng. Năng lực ngôn ngữ trong xã hội nói chung và ngay cả trong các cơ quan nhà nước, giới làm luật nói riêng đã được nâng cao đáng kể. Quan trọng hơn, với sự phát triển của công nghệ (phần mềm dịch, cơ sở dữ liệu ký tự, AI), việc nhận biết, tra cứu và đánh giá các ký tự không thuộc hệ Latinh đã trở nên hoàn toàn khả thi. Vấn đề lúc này không phải là "không thể nhận biết", mà là sự sẵn sàng đầu tư vào công cụ và đào tạo để giải quyết thách thức kỹ thuật đó.

Việc chấp nhận đăng ký nhãn hiệu bằng chữ viết gốc của các ngôn ngữ phổ biến trong thương mại quốc tế như tiếng Trung Quốc không chỉ đơn thuần là thay đổi một quy định hành chính. Đó là việc gỡ bỏ một rào cản pháp lý lạc hậu, thể hiện sự tôn trọng đối với các đối tác quốc tế và tạo ra một môi trường đầu tư, kinh doanh bình đẳng, minh bạch hơn. Điều này trực tiếp phục vụ lợi ích quốc gia, thu hút vốn đầu tư nước ngoài và đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp Việt Nam khi muốn vươn ra thị trường quốc tế, đòi hỏi sự đối xử công bằng đối với nhãn hiệu tiếng Việt.

Lời kết

Quy định hiện hành về việc từ chối bảo hộ nhãn hiệu cấu thành từ chữ viết không thuộc hệ Latinh, dù xuất phát từ lý do kỹ thuật, rõ ràng đã tạo ra sự bất bình đẳng pháp lý, cản trở hoạt động kinh doanh và đi ngược lại xu thế hội nhập. Đã đến lúc, pháp luật sở hữu trí tuệ Việt Nam cần có một bước chuyển mình mạnh mẽ, thể hiện sự chủ động và tầm nhìn chiến lược trong bối cảnh toàn cầu. Việc chấp nhận đăng ký và bảo hộ nhãn hiệu bằng chữ viết gốc của các ngôn ngữ như tiếng Trung Quốc, tiếng Hàn Quốc, tiếng Nhật Bản... không chỉ là sự hòa hợp với thông lệ quốc tế, mà còn là hành động cụ thể nhằm thúc đẩy thương mại, đầu tư và nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Đây là bước đi cần thiết và mang tính cấp bách để pháp luật sở hữu trí tuệ thực sự trở thành công cụ sắc bén bảo vệ lợi ích của Việt Nam trong một thế giới đang không ngừng thay đổi.

By Nguyễn Vũ Quân | Partner, IP Attorney

Đỗ Thị Phấn | Special Counsel

Hoàng Thị Tuyết Hồng | Senior Trademark Attorney

Contact

KENFOX IP & Law Office

Building No. 6, Lane 12/93, Chinh Kinh Street, Nhan Chinh Ward, Thanh Xuan District, Hanoi, Vietnam

Tel: +84 24 3724 5656

Email: info@kenfoxlaw.com / kenfox@kenfoxlaw.com